Заповіти

1

Любий Максе, ось моя остання воля: все, що виявиться в моїй спадщині (тобто у книжкових шафах, у білизняній шафі, в письмових столах вдома й у конторі, або, може, якось випадково опинилося десь інде й трапиться тобі на очі) — щоденники, рукописи, листи (мої й чужі), малюнки тощо, — спалити все без винятку й не читаючи, як і все мною написане й намальоване, що маєш ти чи будь-хто, до кого ти можеш звернутися з проханням від мого імені. Якщо хто-небудь відмовиться віддати тобі листи, нехай принаймні пообіцяє спалити їх сам.

Твій Франц Кафка

(Приблизно осінь — зима 1921 р.)

2

Любий Максе, цього разу я вже, мабуть, усе ж таки не встану, легенева лихоманка, що триває вже цілий місяць, завершиться, досить вірогідно, запаленням легенів, і навіть те, що я про це пишу, його не відверне, хоч певною мірою й подіє. Тож про всяк випадок ось моя остання воля щодо всього мною написаного. З усього, що я написав, мають вагу лише книжки: "Вирок", "Кочегар", "Перевтілення", "У виправній колонії", "Сільський лікар" і новела "Голодомайстер". (Ті кілька примірників "Споглядання", що збереглися, нехай лишаються, я не хочу нікому завдавати клопоту з їхнім знищенням, але перевидавати звідти нічого не треба.) Коли я кажу, що ті 5 книжок і новела мають вагу, то не виявляю цим бажання, аби їх перевидавали і зберігали на майбутні часи, навпаки, якщо вони без вороття загубляться, то це відповідатиме моєму справжньому бажанню. Я тільки нікому не забороняю ті книжки зберігати, коли вже їх мають і хочуть зберігати. Але решту з того, що я

написав (опубліковане в газетах, рукописи й листи), — без винятку все, що пощастить дістати чи випросити в адресатів (більшість із них ти ж бо знаєш, насамперед ідеться про пані Феліцу М., пані Юлію, вроджену Вохрицек, і пані Мілену Поллак, особливо не забудь про кілька зошитів, які має пані Поллак), — усе це без винятку, найкраще не читаючи (я, звісно, не забороняю тобі зазирнути туди, але мені було б приємніше, якби ти цього, звичайно, не робив, принаймні ніхто інший зазирати туди не повинен), — усе без винятку потрібно спалити, і зробити це я прошу тебе якомога скоріше.

Франц

(29 листопада 1922 р.)

(Переклав Олекса Логвиненко)